

Till Skärgårdsstiftelsens ledning

Stiftelsens verksamhet styrs av ändamålsparagrafen som stadgar att Stiftelsen ska med donerade och förvärvade fastigheter som grund verka för att **bevara** Stockholms skärgårds egenart, naturvärden och landskapsbild och samtidigt **främja** utvecklingen av friluftsliv, kultur, rekreation och turism med **beaktande** av den bofasta befolkningens intressen.

Ändamålsparagrafen innehåller den viktiga punkten att den lokala befolkningens intressen ska beaktas och med den som ledstjärna borde det vara självskrivet att de praktiska uppgifter som naturreservatsförvaltningen kräver ska kanaliseras till den bofasta befolkningen. Det borde anses strida mot stadgarna om inte skärgårdsbor i första hand anlitas som anställda eller för uppdrag.

Fråga

- 1. På vilket sätt kan den föreslagna organisationen anses särskilt beakta den bofasta befolkningens intressen?*

Förvaltning av naturreservat

Förvaltning av naturreservat är en **myndighetsuppgift** och det är normalt Länsstyrelsen som förvaltar och finansieringen sker genom anslag på statsbudgeten. Det går att överlåta förvaltningen. Det är det som skett här. Stiftelsen förvaltar alla reservaten. Den som tar över förvaltningen tar även över finansieringsansvaret som nu således vilar på Regionen.

All stiftelsemark är naturreservat. I reservatsbesluten har Länsstyrelsen talat om vilket syfte varje reservat har; det kan mycket kortfattat sägas vara för naturvård, friluftsliv eller blandat. För alla naturreservat ska finnas en skötselplan utarbetad eller godkänd av Länsstyrelsen.

Stiftelsen kan således inte utan Länsstyrelsens godkännande utarbeta egna skötselplaner för naturreservaten.

Den politiska majoriteten har möjlighet att inrikta Stiftelsens verksamhet vilket har gjorts i 5-åriga avtal. Man kan emellertid inte förändra den del som handlar om förvaltning av naturreservaten eftersom det är en **överlåten myndighetsuppgift**.

De reservat som Stiftelsen förvaltar är unika landskap med rik biologisk mångfald och är alla mycket attraktiva och viktiga för en stor del av Sveriges befolkning. Besökarna är många, behoven av vägledning och naturvårdande åtgärder är mycket stort. Det krävs kontinuerliga insatser för att bevara och samtidigt möjliggöra för besökare att vistas i naturen utan att slitaget eller störningar på djur- och natur blir för stort. I frekventerade reservat som förvaltas av Länsstyrelserna bedöms behov av daglig närvaro av personal. Jämför t.ex. Stendörren och Bullerö.

Frågor

- 2. Hur stor del av Stiftelsens anslag från Regionen är direkt allokterad till den övertagna myndighetsuppgiften?*

3. *Anser Stiftelsen att detta är tillräckligt för att den övertagna myndighetsuppgiften ska kunna fullföljas med god kvalitet?*
4. *På vilket sätt kommer den föreslagna organisationen att förbättra Stiftelsens förmåga att sköta den överlåtna myndighetsuppgiften?*

Tillsyn över reservaten.

Stiftelsen har sedan begynnelsen haft tillsynsmän och den benämningen ger upphov till otydligheter då det numera finns en särskild **myndighetsuppgift** som handlar om tillsyn över naturreservat. Det är Länsstyrelsen som utöver den tillsynen och den kan inte överlåtas.

Detta är något som bör analyseras när det gäller relationen mellan Stiftelsen och Länsstyrelsen. Det är Länsstyrelsen som ska finansiera tillsynen (eftersom den inte kan överlåtas). Om de som i dag är anställda som *Tillsynsmän* övervakar Stiftelsens förvaltning av reservaten: att skötselplaner följs och att allmänheten följer föreskrifter, så ska dessa kostnader åvila Länsstyrelsen. Tillsynsmännen kanske därför borde vara anställda som naturvårdsvakter av Länsstyrelsen? Jämför hur naturvårdsvakter är anställda av länsstyrelserna i fjällkedjan. Hur många naturvårdsvakter som skulle behövs är väl sannolikt lika många eller fler som tillsynsmännen är i dag?

Fråga

5. *Finns det anledning för Stiftelsen att snarast uppta en diskussion med Länsstyrelsen för att klara ut hur tillsynen ska skötas och finansieras?*

Fastighetsförvaltning respektive naturreservatsförvaltning

Förvaltningen av Stiftelsens byggnader och anläggningar åvilar Stiftelsen enligt §3 i stadgarna. Här har mycket betydande förbättringar uppnåtts under de senaste åren. Att notera är emellertid att fastighetsförvaltningen är ett betungande men ”frivilligt” åtagande av Stiftelsen medan reservatsförvaltningen är en skyldighet. Därför bör kostnaderna för myndighetsuppdraget tydligt särskiljas från kostnaderna för fastighetsförvaltningen. Rimligheten i det som avsätts för naturreservatsförvaltningen kan sedan jämföras med vad Länsstyrelsen lägger på personal och övriga resurser för motsvarande uppdrag (t.ex Ängsö och Bullerö).

Skogsbruk

Stiftelsen har planer på att utveckla **skogsbruket** på stiftelsen marker och att skogsbruksplaner ska upprättas som. **Vi vill understryka att det strider mot reservatsbesluten att bedriva skogsbruk på Stiftelsens marker.** Det undantag från reservatsföreskrifterna med anledning av stormen Alfrida som meddelats för 168 reservat i länet medger fällning av riskträd och åtgärder för att begränsa angrepp, såsom rotkapning av vindfällan, barkning och utplacering av fångstvirke samt fällning av gran som angripits av granbarkborre då angreppet utgör ett hot mot områdets kontinuitetsberoende naturvärden. Virke från åtgärder, förutom fångstvirke, ska lämnas kvar på platsen. Beslutet har efter överklagan till regeringen tidsbegränsats till att gälla under fem år

Stiftelsen bör inrätta ett samrådsförfarande med den bofasta befolkningen inför att lokala åtgärder planeras på olika öar/reservat.

Det bör vara en skyldighet att inhämta synpunkter från den lokala nivån innan man fattar beslut om åtgärder i reservatsförvaltningen. Enligt förvaltningslagen måste en länsstyrelse i sin myndighetsutövning informera berörda innan man vidtar åtgärder och regelmässigt skickas förslag på planer ut för information och förankring (även om man inte kan invända). Samma bör gälla för Stiftelsen då man utövar myndighet i och med reservatsförvaltaruppdraget i kombination med kravet i 2 § att beakta de bofastas intressen. Det är inte nog med att kommunerna har representation i styrelsen.

Sammanfattning

1. **Förvaltning** av naturreservaten är en myndighetsuppgift och Stiftelsen ska förvalta reservaten för att syftena ska uppnås genom att de skötselplaner som Länsstyrelsen tagit fram genomförs. Den finansiering som krävs för detta ska Regionen stå för. Ambitionsnivån bör vara lika hög som i andra statliga reservat, möjligen högre eftersom skärgården frekventeras av många besökare och varje reservat kräver sin egen förvaltning.
2. **Främjande** (fastighetsförvaltning, turistverksamhet) är en ”frivillig” del av uppdraget, (dvs stiftelsens egna åtagande till skillnad från myndighetsuppgiften reservatsförvaltningen) och finansieringen av detta regleras på det sätt stiftelsen och Regionen kommer överens om. Denna del bör hållas väl skild från den obligatoriska reservatsförvaltningen.
3. Den **bofasta befolkningens** intressen ska beaktas i allt arbete; Samråd bör ske med de som är bofasta inom de områden där Stiftelsen planerar förvaltningsåtgärder eller främjande åtgärder.

Möjaskärgården i juni 2022

Skärgårdens Intresseföreningars Kontaktorganisation. SIKO

Enligt uppdrag

Göran Lagerström

Kopia till:

Skärgårdsstiftelsens styrelse